

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

Upravni odjel za turizam,
poduzetništvo i ruralni razvoj

KLASA: 334-01/14-01/2

URBROJ: 2170/1-08/10-14-2

Rijeka, 23. rujan 2014.

U izradi sudjelovala Javna ustanova „Priroda“

**INFORMACIJA O PRIJEDLOGU PROJEKATA TURISTIČKE
VALORIZACIJE ZAŠTIĆENE PRIRODNE BAŠTINE NA PODRUČJU
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE**

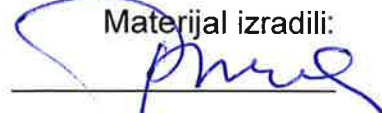
Pročelnik

Gerhard Lempl, dipl.ing.

Ravnateljica Javne ustanove „Priroda“

mr. sc. Sonja Šišić

Materijal izradili:

Dr.sc. Hrvoje Pende

Marko Modrić, dipl.ing.šum.

I. PRAVNA OSNOVA

Sukladno točki 8. članka 52. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine PGŽ“ broj 23/09, 9/13 i 25/13 – pročišćeni tekst) Župan usmjerava djelovanje upravnih tijela Županije u obavljanju poslova iz njihovog samoupravnoga djelokruga te nadzire njihov rad.

Temeljem članka 7. Poslovnika o radu župana Primorsko-goranske županije („Službene novine PGŽ“ broj 23/14) Župan može zadužiti upravna tijela da u pitanjima iz svog djelokruga pripreme prijedloge općih i drugih akata koje Župan predlaže za donošenje Skupštini ili ih sam donosi, određujući i pitanja koja se trebaju tim aktima urediti te rokove za njihovu izradu.

Dana 20. siječnja 2014. godine župan Primorsko-goranske županije donio je zaključak (KLASA: 022-04/14-01/2; URBROJ: 2170/1-01-01/6-14-33) kojim zadužuje Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj da u suradnji s Javnom ustanovom „Priroda“ osmisli projekt turističke valorizacije zaštićene prirodne baštine na području Primorsko-goranske županije te da o tome izvijesti Župana putem sjednice Kolegija Župana.

Dana 22. travnja 2014. godine župan Primorsko-goranske županije donio je zaključak (KLASA: 022-04/14-01/14; URBROJ: 2170/1-01-01/6-14-33) kojim se prihvaća Izvješće o provedenim aktivnostima u vezi s turističkom valorizacijom zaštićene prirodne baštine na području Primorsko-goranske županije. Također je zadužio Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj da u suradnji s Javnom ustanovom „Priroda“ najkasnije do 15. rujna 2014. godine izradi prijedlog projekata turističke valorizacije zaštićene prirodne baštine na području Primorsko-goranske županije koji uključuje najmanje dva projekta za područje Gorskog kotara i jedan projekt za područje otoka i priobalja, vodeći pri tome računa o poticanju razvoja turizma na turistički nedovoljno razvijenim područjima Primorsko-goranske županije.

II. UVODNO OBRAZLOŽENJE

Zaštićena prirodna baština, u svim zemljama i regijama Europske unije, sastavni je dio turističke ponude, a pojedina zaštićena područja generatori su destinacijskog razvoja. Na području Primorsko-goranske županije nalaze se 32 zaštićena područja prirode i pojedinačne prirodne vrijednosti, od kojih 28 pod nadležnošću i upravljanjem Javne ustanove „Priroda“. U segmentu zaštite prirode, osim Javne ustanove „Priroda“ na prostoru Županije djeluju i javne ustanove Nacionalni park „Risnjak“ i Park prirode „Učka“.

Popis zaštićene prirodne baštine u Primorsko-goranskoj županiji po kategorijama zaštite i kartografski prikaz svih zaštićenih područja prirodne baštine u Primorsko-goranskoj županiji nalazi se u privitku ovog materijala i čini njegov sastavni dio.

Sukladno navedenom u točki I. ovog materijala, ovdje se predlažu tri projekta vezana uz segment zaštite prirode i turističku valorizaciju zaštićene prirodne baštine u Primorsko-goranskoj županiji. Sva tri prijedloga u skladu su s Razvojnou strategijom Primorsko-goranske županije 2011.-2013. (2014.) i Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine.

Prije donošenja navedenog Zaključka Župana od 22. travnja 2014. godine, Javna ustanova „Priroda“ pokrenula je aktivnosti u vezi s provedbom dva projekta i to „Centar za posjetitelje Beli“ na otoku Cresu i „Centar za velike zvijeri“ u Staroj Sušici.

Ovaj materijal donosi kratak pregled navedenih projekata te predlaže pokretanje trećeg, radnog naziva „Panova staza“, vezanog uz turističku valorizaciju Značajnog krajobraza Kamačnik.

III. PROJEKT „CENTAR ZA VELIKE ZVIJERI“ (STARA SUŠICA)

„Centar za velike zvijeri“ zasniva se na konceptu izložbeno-prezentacijskog prostora gdje bi se posjetitelji na edukativan i zanimljiv način mogli upoznati sa staništem triju velikih zvijeri – medvjeda, vuka i risa – vrsta koje su strogo zaštićene, a u većini europskih zemalja potpuno nestale iz ekosustava. Tematika velikih zvijeri atraktivna je i popularna kod velikog broja turista i to svih dobnih skupina.

Ovaj projekt nije direktno vezan uz zaštićeno područje, nego za cijelo područje Gorskog kotara koje je proglašeno sastavnim dijelom europske ekološke mreže Natura 2000, upravo radi očuvanja i održavanja populacije velikih zvijeri u optimalnom broju. Stoga, ovaj projekt može iskoristiti već postojeći brend Natura 2000 kojim su u Europi obilježena najvrjednija prirodna područja te je isti prepoznat i od turista.

Prezentacija prirodnih ljepota i bogatstva faune dodatno potiče razvoj vezanih djelatnosti i aktivnosti, što nadalje stvara mogućnosti jačeg razvoja selektivnih oblika turizma na području Gorskog kotara.

Ideja realizacije Centra za velike zvijeri u Gorskom kotaru nije nova; naime, već godinama postoje razmišljanja i inicijative o tome da bi takav centar bio vrlo dobro prihvaćen i posjećen. Državni zavod za zaštitu prirode tijekom godina dogovarao je lokacije za realizaciju takvog projekta (stara škola u Sungeru, stara šumarska kuća na ulazu Crni lug), ali ideja nikad nije ostvarena.

Za ostvarenje ovakvog projekta nametnula se lokacija u sklopu kompleksa Stara Sušica, koja je u vlasništvu Primorsko-goranske županije te ima dobru cestovnu povezanost, kao i ostalu komunalnu infrastrukturu. U sklopu kompleksa moguće je rekonstruirati staru kamenu kuću tlocrtno površine 170 m². Sama lokacija objekta je neposredno uz dvorac Stara Sušica, gdje dolaze djeca riječkih osnovnih škola na druženja i izlete, te upravne zgrade Centra za brdsko-planinsku poljoprivredu.

Aktivnosti u cilju realizacije „Centra za velike zvijeri“ već se provode u sklopu programskog rada Javne ustanove „Priroda“ s osiguranim sredstvima za izradu projektno-tehničke dokumentacije, a koja će biti izrađena do kraja 2014. godine. Gorski kotar, kao očuvano prirodno područje ima dobre preduvjete za učinkovitu realizaciju predloženog projekta.

IV. PROJEKT „PANOVA STAZA“ (KAMAČNIK)

U odnosu na projekt osnivanja „Centra za velike zvijeri“, koji je organizacijski i financijski zahtjevan te posjetiteljima daje širu sliku zaštite prirode na cijelom području Gorskog kotara, realizacija „Panove staze“ usko je vezana isključivo uz Značajan krajobraz Kamačnik.

Budući da je Kamačnik područje iznimne krajobrazne vrijednosti, ono pruža povoljne mogućnosti za razvoj dodatnih sadržaja i atrakcija. Također, zbog relativno blagog uspona pješačke staze, šetnica u kanjonu Kamačnik pristupačna je velikom

broju posjetitelja i predstavlja idealno izletišta za obitelji s djecom, škole u prirodi i slično.

U svijetu je već duže vrijeme prisutan trend izrade poučnih, tematskih staza koje sadrže umjetničke instalacije kojima se pojačavaju i/ili stvaraju zvukovi originalno nastali u prirodi te koje na taj način postaju audio-vizualna atrakcija u prostoru. Ovakav tip glazbene staze još nije ugrađen u nijedno zaštićeno područje u Republici Hrvatskoj te se u ovom slučaju radi o pilot-projektu.

Ovaj projekt temelji se na osmišljavanju i instalaciji niza jednostavnih glazbala koja će koristiti energiju vjetra ili vode za stvaranje ili pojačavanje već postojećih zvukova u prirodi te dobivanje jednostavnih, neobičnih i atraktivnih tonova koristeći akustiku prostora. Instalacije bi se postavile uz postojeću turističku šetnicu, uz potok Kamačnik.

Neki od elemenata glazbene staze mogu biti:

- razne vrste ksilofona i sličnih udaraljki,
- jednostavna harfa ili harfa na vjetar,
- zvana, gong i sl.,
- elementi koji pojačavaju zvukove iz prirode (zvučne cijevi i sl.).

Opisani sadržaj oplemenio bi prostor značajnog krajobrazza Kamačnik i dao dodatnu vrijednost već postojećoj javnoj/turističkoj infrastrukturi. Grad Vrbovsko, na čijem se području nalazi Kamačnik, zainteresiran je za provedbu takvog projekta te su najavili da će do kraja 2014. godine u suradnji s vanjskim suradnicima, izraditi prijedlog ideja za navedenu glazbenu stazu. Početak rada na realizaciji Projekta moguć je u 2015. godini (formiranje projektnog zadatka, usklađivanje s prostorno-planskom dokumentacijom, izdavanje ev. potrebnih dozvola, objava natječaja za izradu idejnog projekta, izrada idejnog projekta, izrada izvedbenog projekta, radovi).

V. PROJEKT „CENTAR ZA POSJETITELJE BELI“ (BELI)

Uređenje Centra za posjetitelje Beli predstavlja projekt vrednovanja creskih posebnosti iz segmenta zaštite prirode, a temeljen je na priči o očuvanju posljednje kolonije bjeloglavih supova u Republici Hrvatskoj.

Projektom je planirano izvršiti obnovu prostora zgrade bivše osnovne škole u Belom za potrebe smještaja Centra sa svim pripadajućim izložbeno-edukativnim sadržajima i izgraditi volijeru u sklopu oporavilišta za supove koje će djelovati kao sastavni dio centra. Osim prezentacijskog dijela u vezi s creskim supovima, u Centru će se prikazivati i kulturno-povijesna baština (etnografska zbirka) te ostale prirodoslovne posebnosti Cresa.

Cilj projekta je da se ponovno osnuje novi i kvalitetniji centar za posjetitelje koji će svojim radom unaprjeđivati turističku ponudu temeljenu na prožimanju kulturno-prirodnih vrijednosti. Naime, radi se o potrebnom i atraktivnom sadržaju koji Cres više nema – nestao je gašenjem rada udruge „Caput insulae“ koja je vodila Eko-centar na istom mjestu do 2013. godine.

Sama lokacija realizacije projekta nije u zaštićenom području. Projekt se međutim odnosi na šire područje Županije i to ponajprije na promociju otoka Cresa kao sastavnog dijela europske ekološke mreže Natura 2000 s ciljem očuvanja ptica. Također, projekt je u uskoj vezi sa zaštitom bjeloglavih supova i radom posebnog

ornitološkog rezervata „Fojiška-Podpredošćica“ koji se nalazi u neposrednoj blizini lokacije provedbe ovog projekta.

Projekt pozicionira Centar za posjetitelje kao središnji info-punkt sjevernog dijela otoka Cresa i buduće sjedište za provedbu prirodoslovnih istraživanja. Osim toga, u Centru se planira razvoj cjelogodišnjih volonterskih programa (obnova suhozida, staza i lokava) i dodatnih sadržaja temeljenih na otočnim posebnostima u cilju jačanja svijesti o važnosti zaštite prirode i produženja turističke sezone na otoku (razvoj cikloturizma, korištenja ljekovitog bilja, foto-safari i sl.).

Vođenje Centra i koordinaciju na ovom projektu preuzela je Javna ustanova „Priroda“. Međutim, potrebno je osigurati financiranje njegova uređenja i ustroja (rada). Njegovo otvaranje moguće je tijekom 2015. godine.

Realizacijom ovog projekta, mjesto Beli kao i cijeli otok Cres, dobiti će atraktivan sadržaj koji obogaćuje turističku ponudu te Cres promovira kao otok očuvanih prirodnih vrijednosti i iznimne biološke raznolikosti.

VI. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA

Sredstva za realizaciju projekta „Centar za posjetitelje Beli“ osigurana su u Proračunu Primorsko-goranske županije za 2014. godinu na pozicijama Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša u iznosu 262.000,00 kuna za financiranje projektne dokumentacije i početak radova, od čega će iznos od 62.000 kuna osigurati Ministarstvo turizma. U sufinanciranje projekta uključiti će se i Grad Cres sukladno zaključenom Sporazumu o suradnji na projektu uređenja i osnivanja Centra za posjetitelje Beli.

Sredstva za početak realizacije projekta „Centar za velike zvijeri“ osigurana su na poziciji Javne ustanove „Priroda“ u iznosu 60.000,00 kuna za potrebe izrade projektno-tehničke dokumentacije, s rokom izrade do kraja 2014. godine. Nakon izrade projektne dokumentacije biti će stvoreni preduvjeti za mogućnost kandidiranja Projekta na nacionalne i europske izvore financiranja.

Prijedlog je da se sredstva za realizaciju projekta „Panova staza“ planiraju u Proračunu Primorsko-goranske županije za 2015. godinu u dogovoru između Upravnog odjela za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj i Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša.

Prilog:

1. Popis zaštićenih područja u Primorsko-goranskoj županiji po kategorijama zaštite
2. Kartografski prikaz svih zaštićenih područja prirodne baštine u Primorsko-goranskoj županiji

VII. PRIJEDOG ZAKLJUČKA

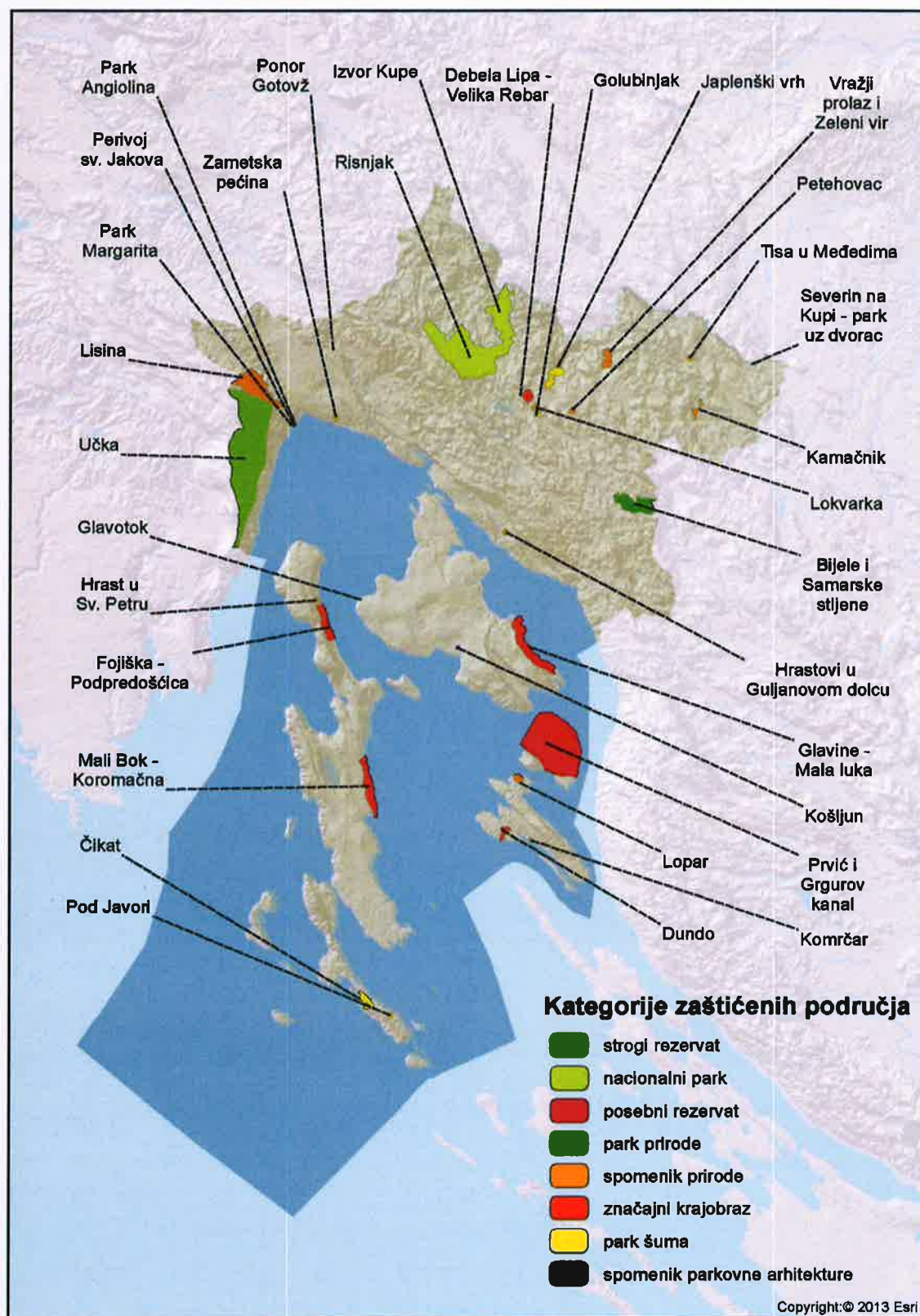
Slijedom navedenog, predlaže se Županu Primorsko-goranske županije da donese zaključak u tekstu kako slijedi:

Na temelju članka 52. točke 23. Statuta Primorsko-goranske županije („Službene novine PGŽ“ broj 23/09, 9/19 i 25/13 – pročišćen tekst) i članka 25. Poslovnika o radu Župana Primorsko-goranske županije (Službene novine“ PGŽ broj 23/14), župan Primorsko-goranske županije dana _____ 2014. godine, donosi

Z a k l j u č a k

1. Prihvaća se Informacija o prijedlogu projekata turističke valorizacije zaštićene prirodne baštine na području Primorsko-goranske županije, i to za sljedeće projekte:
 - Projekt „Centar za velike zvijeri“ (Stara Sušica)
 - Projekt „Panova staza“ (Kamačnik)
 - Projekt „Centar za posjetitelje Beli“ (Beli)
2. Zadužuje se Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj da u suradnji s Upravnim odjelom za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša u Proračunu Primorsko-goranske županije za 2015. godinu planira sredstva za realizaciju projekta „Panova staza“.

Kartografski prikaz svih zaštićenih područja u Primorsko-goranskoj županiji

Izvor: Javna ustanova „Priroda“